

A9-0037/2023

20.2.2023

MIETINTÖ

EU:n ja Azerbaidžanin suhteista
(2021/2231(INI))

Ulkoasiainvaliokunta

Esittelijä: Željana Zovko

SISÄLTÖ

	Sivu
EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS	3
TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA	23
LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA	24

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

EU:n ja Azerbaidžanin suhteista (2021/2231(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon vuonna 1950 tehdyn Euroopan ihmisoikeussopimuksen, jonka Azerbaidžan ratifioi vuonna 2002,
- ottaa huomioon vuonna 1966 tehdyn kansalaisyhteistyön ja poliittisten oikeuksien koskevan kansainvälisen yleissopimuksen,
- ottaa huomioon vuonna 1984 tehdyn kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen vastaisen yleissopimuksen,
- ottaa huomioon Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvoston 30. huhtikuuta 1993 antaman päätöslauselman 822, 29. heinäkuuta 1993 antaman päätöslauselman 853, 14. lokakuuta 1993 antaman päätöslauselman 874 ja 12. marraskuuta 1993 antaman päätöslauselman 884,
- ottaa huomioon Yhdistyneiden kansakuntien päätöslauselmat Ukrainassa käynnissä olevasta sodasta, eli maaliskuussa 2022 annetut päätöslauselmat ES-11/1 ja ES-11/2, huhtikuussa 2022 annetun päätöslauselman ES-11/3 ja lokakuussa 2022 annetun päätöslauselman ES-11/4,
- ottaa huomioon 7. joulukuuta 2021 annetun Kansainvälisen tuomioistuimen tuomion,
- ottaa huomioon Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön (Etyj) Minskin ryhmän yhteispuheenjohtajien toiminnan,
- ottaa huomioon 16. helmikuuta 2006 antamansa päätöslauselman Azerbaidžanista¹, 20. toukokuuta 2021 antamansa päätöslauselman sotavankien tilanteesta Armenian ja Azerbaidžanin viimeisimmän konfliktin jälkeen², 17. helmikuuta 2022 antamansa päätöslauselman yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan täytäntöönpanosta – vuosikertomus 2021³, 10. maaliskuuta 2022 antamansa päätöslauselman kulttuuriperinnön tuhoamisesta Vuoristo-Karabahissa⁴ ja 8. kesäkuuta 2022 antamansa päätöslauselman turvallisuudesta itäisen kumppanuuden alueella ja yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan roolista⁵,

¹ EUVL C 290 E, 29.11.2006, s. 421.

² EUVL C 15, 12.1.2022, s. 156.

³ EUVL C 342, 6.9.2022, s. 148.

⁴ EUVL C 347, 9.9.2022, s. 198.

⁵ EUVL C 493, 27.12.2022, s. 70.

- ottaa huomioon Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Azerbaidžanin tasavallan välillä 22. huhtikuuta 1996 tehdyn kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen⁶,
- ottaa huomioon 28. syyskuuta 2018 annetun EU–Azerbaidžan-yhteistyöneuvoston suosituksen N:o 1/2018 EU:n ja Azerbaidžanin kumppanuuden painopisteistä⁷,
- ottaa huomioon 4. heinäkuuta 2018 antamansa suosituksen neuvostolle, komissiolle ja komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle EU:n ja Azerbaidžanin laaja-alaista sopimusta koskevista neuvotteluista⁸,
- ottaa huomioon ennen marraskuussa 2017 pidettyä huippukokousta 15. marraskuuta 2017 antamansa suositukset itäisestä kumppanuudesta⁹,
- ottaa huomioon 18. maaliskuuta 2020 annetun komission ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan yhteisen tiedonannon ”Itäisen kumppanuuden politiikka vuoden 2020 jälkeen: Selviytymiskykyä parantava ja kaikkia hyödyttävä itäinen kumppanuus” (JOIN(2020)0007),
- ottaa huomioon 19. heinäkuuta 2022 pidetyn EU:n ja Azerbaidžanin yhteistyöneuvoston kokouksen ja 14. heinäkuuta 2022 annetun yhteisen valmisteluasiakirjan ”Azerbaidžanin kanssa tehtävää yhteistyötä käsittelevä täytäntöönpanokertomus” (SWD(2022)0197),
- ottaa huomioon tiedotusvälineitä koskevasta laista annetun Venetsian komission ja Euroopan neuvoston ihmisoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteen pääosaston yhteisen lausunnon, jonka Venetsian komissio hyväksyi 131. täysistunnossaan 17.–18. kesäkuuta 2022,
- ottaa huomioon 9. maaliskuuta 2022 antamansa päätöslauselman ulkomaisesta sekaantumisesta kaikkiin Euroopan unionin demokraattisiin prosesseihin ja siihen sisältyvästä disinformaatiosta¹⁰,
- ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan Charles Michelin 14. joulukuuta 2021 ja 6. huhtikuuta 2022 antamat julkilausumat ja hänen 22. toukokuuta 2022 ja 31. elokuuta 2022 antamansa lehdistötiedotteet presidentti Ilham Alijevin ja pääministeri Nikol Pašinyanin kanssa järjestetyn kolmenkeskisen kokouksen jälkeen ja presidentti Alijevin, pääministeri Pašinyanin, presidentti Macronin ja puheenjohtaja Michelin neljänkeskisen kokouksen jälkeen 6. lokakuuta 2022 annetun julkilausuman,
- ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan 19. marraskuuta 2020 Euroopan unionin puolesta antaman julkilausuman Vuoristo-Karabahista,

⁶ EYVL L 246, 17.9.1999, s. 3.

⁷ EUVL L 265, 24.10.2018, s. 18.

⁸ EUVL C 118, 8.4.2020, s. 158.

⁹ EUVL C 356, 4.10.2018, s. 130.

¹⁰ EUVL C 347, 9.9.2022, s. 61.

- ottaa huomioon Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutetun antaman raportin vierailustaan Azerbaidžaniin 8.–12. heinäkuuta 2019¹¹,
- ottaa huomioon 17. tammikuuta 2019 antamansa päätöslauselman Azerbaidžanista ja erityisesti Mehman Huseynovin tapauksesta¹² sekä muut Azerbaidžania koskevat päätöslauselmat, erityisesti ne, jotka koskevat ihmisoikeustilannetta ja oikeusvaltiota,
- ottaa huomioon 22. syyskuuta 2022 annetun Euroopan neuvoston väliaikaisen päätöslauselman Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen asiassa Mammadli-ryhmä v. Azerbaidžan antamien tuomioiden täytäntöönpanosta,
- ottaa huomioon riippumattoman tutkintaelimen 15. huhtikuuta 2018 antaman raportin Euroopan neuvoston parlamentaarista yleiskokousta koskevista korruptiosyytöksistä,
- ottaa huomioon 7. joulukuuta 2021 annetun Kansainvälisen tuomioistuimen päätöksen kaikkinaisen rotusyrjinnän poistamista koskevan kansainvälisen yleissopimuksen soveltamisesta (Armenia v. Azerbaidžan),
- ottaa huomioon Euroopan neuvoston Euroopan rasismin ja suvaitsemattomuuden vastaisen komission raportit ja erityisesti vuoden 2016 maakohtaisen seurantaraportin Azerbaidžanista,
- ottaa huomioon Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen (PACE) raportin ”Alleged violations of the rights of LGBTI people in the Southern Caucasus”¹³, joka koskee hlbt-i-henkilöiden oikeuksien väitettyjä loukkauksia Etelä-Kaukasiassa,
- ottaa huomioon Euroopan neuvoston kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevaa puiteyleissopimusta käsittelevän neuvoa-antavan komitean 4. helmikuuta 2019 julkaiseman lausunnon Azerbaidžanista,
- ottaa huomioon Freedom House -järjestön vuoden 2022 ”Freedom in the World” -raportin ja vuoden 2022 ”Nations in Transit” -raportin,
- ottaa huomioon komission Azerbaidžania koskevan suuntaa-antavan monivuotisen ohjelman (2021–2027),
- ottaa huomioon 2. heinäkuuta 2021 julkaistun yhteisen valmisteluasiakirjan elpymisestä, palautumisesta ja uudistuksista ja itäisen kumppanuuden prioriteeteista vuoden 2020 jälkeen (”Recovery, resilience and reform: post 2020 Eastern Partnership priorities”) (SWD(2021)0186),
- ottaa huomioon EU:n ja Azerbaidžanin 18. heinäkuuta 2022 allekirjoittaman yhteisymmärryspöytäkirjan strategisesta kumppanuudesta energia-alalla,

¹¹ <https://rm.coe.int/report-on-the-visit-to-azerbaijan-from-8-to-12-july-2019-by-dunja-mija/168098e108>.

¹² EUVL C 411, 27.11.2020, s. 107.

¹³ <https://pace.coe.int/en/files/29711/html>.

- ottaa huomioon komission sekä unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan 8. kesäkuuta 2016 antaman yhteisen tiedonannon ”Tavoitteena kansainvälisiä kulttuurisuhteita koskeva EU:n strategia” (JOIN(2016)0029),
 - ottaa huomioon EU:n ja Azerbaidžanin säännölliset kahdenväliset korkean tason vuoropuhelut turvallisuudesta, energiasta ja liikenteestä,
 - ottaa huomioon itäisen kumppanuuden vuoden 2021 indeksin (Eastern Partnership Index 2021),
 - ottaa huomioon 2. heinäkuuta 2021 julkaistun talous- ja investointisuunnitelman,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 54 artiklan,
 - ottaa huomioon ulkoasiainvaliokunnan mietinnön (A9-0037/2023),
- A. ottaa huomioon, että Vuoristo-Karabahin konflikti ja Armenian ja Azerbaidžanin välinen sota ovat yli kolmen vuosikymmenen ajan johtaneet Azerbaidžanin suvereeniin alueeseen kuuluvien alueiden miehitykseen, kymmeneen tuhansiin kuolemiin, valtavaan tuhoon, myös kulttuuristen ja uskonnollisten kohteiden tuhoon, ja satojen tuhansien ihmisten siirtymiseen kotiseudultaan;
- B. ottaa huomioon, että Azerbaidžanin ja Armenian välille puhkeaa edelleen ajoittain kuolonuhreja vaativia sotilaallisia yhteenottoja; ottaa huomioon, että 9. marraskuuta 2020 annettua tulitaukojulistusta, joka otettiin käyttöön Azerbaidžanin vuonna 2020 käymän 44 päivän sodan jälkeen, ei ole pantu täysimääräisesti täytäntöön; ottaa lisäksi huomioon, että tulitaukoa on rikottu useita kertoja, mikä on johtanut satoihin kuolonuhreihin ja siihen, että Azerbaidžanin joukot miehittivät Armenian suvereenin alueen maan itä- ja kaakkoisosassa; ottaa huomioon, että joulukuusta 2022 lähtien Armenian ja Vuoristo-Karabahin välinen siviililiikenne Lachinin käytävässä on pysähtynyt, mikä on vaikuttanut kielteisesti elintarvikkeiden ja muiden välttämättömien tarvikkeiden toimituksiin alueelle;
- C. ottaa huomioon, että syyskuussa 2022 tapahtuneiden yhteenottojen jälkeen esitettiin syytöksiä, joiden mukaan useita armenialaisia sotavankeja oli pahoinpidelty ja nöyryytetty; ottaa huomioon, että esiin on tullut muita väitteitä, joiden mukaan Azerbaidžanin joukot ovat kiduttaneet ja muulla tavoin pahoinpidelleet armenialaisia siviilejä, myös ikääntyneitä, ja tapaus, jossa väitetysti on suoritettu laittomia teloituksia vuoden 2021 alkupuolella; ottaa huomioon, että esiin on tullut myös väitteitä siitä, että vuonna 2020 ja vuoden 2021 alussa armenialaisia sotilaita ja siviilejä teloitettiin ilman oikeudenkäyntiä ainakin kymmenessä muussa tapauksessa;
- D. ottaa huomioon, että alueelle sijoitetut venäläiset rauhanturvaajat ovat olleet haluttomia ja kykenemättömiä estämään Azerbaidžanin uusia hyökkäyksiä ja että rauhanturvaajien määrä on vähentynyt tasaisesti erityisesti sen jälkeen, kun Venäjä aloitti rikollisen hyökkäyssodan Ukrainaa vastaan;
- E. ottaa huomioon, että Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan on vaikuttanut Etelä-Kaukasiaan ja vaikeuttanut entisestään alueen turvallisuustilannetta;

- F. ottaa huomioon, että EU on sitoutunut aktiivisesti edistämään turvallista, vakaata, rauhanomaista ja vaurasta Etelä-Kaukasian aluetta, jolla on vahvat taloudelliset, poliittiset ja kulttuuriset siteet EU:hun; ottaa huomioon, että EU on valmis toimimaan aktiivisessa roolissa luotettavana kauppakumppanina ja rehellisenä sovittelijana välittämässä kestäväää rauhanratkaisua Armenian ja Azerbaidžanin välille ja että sen toiminta perustuu demokratian, oikeusvaltioperiaatteen ja ihmisoikeuksien kunnioittamisen edistämiseen;
- G. ottaa huomioon, että EU tukee ratkaisemattomien alueellisten konfliktien rauhanomaista ratkaisemista diplomaattisin keinoin;
- H. ottaa huomioon, että presidentti Alijevin ja pääministeri Pašinyanin väliset korkean tason tapaamiset järjestettiin Brysselissä puheenjohtaja Charles Michelin välityksellä ja että ne johtivat sitoumusten tekemiseen;
- I. ottaa huomioon, että EU on käynnistänyt väliaikaisen tarkkailuvalmiusoperaation Armenian ja Azerbaidžanin välisen kansainvälisen rajan Armenian puoleisella alueella Prahassa 6. lokakuuta 2022 pidetyn presidentti Alijevin, pääministeri Pašinyanin, presidentti Macronin ja puheenjohtaja Michelin neljänkeskisen kokouksen jälkeen ja että operaation tarkoituksena on seurata ja analysoida alueen tilannetta sekä raportoida siitä;
- J. ottaa huomioon, että Azerbaidžan ehdotti maaliskuussa 2022 Azerbaidžanin ja Armenian suhteiden normalisoimiseksi viittä peruseriaatetta, joihin kuuluivat alueellisen koskemattomuuden, rajojen loukkaamattomuuden ja poliittisen riippumattomuuden vastavuoroinen tunnustaminen, molemminpuolinen varmistus siitä, ettei aluevaatimuksia esitetä toiselle osapuolelle, velvoite pidättäytyä uhkaamasta toisen osapuolen kansallista turvallisuutta, Armenian ja Azerbaidžanin välisen rajan määrittäminen ja rajaaminen sekä liikenneyhteyksien avaaminen; ottaa huomioon, että vaikka Armenia oli alustavasti ilmaissut hyväksyvänsä nämä periaatteet, se esitti myöhemmin antamassaan vastauksessa uusia periaatteita, jotka koskivat Vuoristo-Karabahin armenialaisten turvallisuutta ja oikeuksia, alueen lopullisen aseman määrittämistä, pidätettyinä olevien palauttamista ja yhteyksien palauttamista;
- K. ottaa huomioon, että Armenian ja Azerbaidžanin suhteiden pysyvä normalisointi ja kestävän ja oikeudenmukaisen rauhan pohjustaminen edellyttävät, että kaikki väkivalta loppuu, että konfliktin kaikkiin perimmäisiin syihin puututaan ja että kahden osapuolen väliset sopimukset pannaan täysimääräisesti täytäntöön, jotta varmistetaan molempien maiden kehitys; katsoo, että tällainen tavoite voidaan saavuttaa vain, jos Armenian ja Azerbaidžanin viranomaiset takaavat rauhanomaisen rinnakkaiselon ja vähemmistöjen oikeuksien kunnioittamisen;
- L. ottaa huomioon, että Armenian ja Azerbaidžanin välisillä aseellisilla konflikteilla on ollut katastrofaalinen vaikutus koko alueen kulttuuriseen, uskonnolliseen ja historialliseen perintöön;
- M. ottaa huomioon, että Kansainvälisen tuomioistuimen 7. joulukuuta 2021 antamassa tuomiossa esitettiin vakavia väitteitä Azerbaidžanin viranomaisten osallistumisesta hautausmaiden, kirkkojen ja historiallisten muistomerkkien tuhoamiseen Vuoristo-Karabahissa; ottaa huomioon, että kyseisen tuomion mukaan Armenian on toteutettava

kaikki tarvittavat toimenpiteet estääkseen yllyttämisen rotuvihaan ja rotuvihan edistämisen, joka kohdistuu henkilöihin, jotka ovat kansalliselta tai etniseltä alkuperältään azerbaidžanilaisia;

- N. ottaa huomioon, että Azerbaidžanin tulokset ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamisessa ovat edelleen erittäin heikot, ja katsoo, että niitä on parannettava, ennen kuin EU syventää poliittista ja energia-alan kumppanuutta;
- O. ottaa huomioon, että EU ja Azerbaidžan ovat vuoden 1996 kumppanuus- ja yhteistyösopimuksessa sopineet yhdessä demokratian, kansainvälisen oikeuden periaatteiden ja ihmisoikeuksien kunnioittamisen yleisestä periaatteesta; ottaa huomioon, että osapuolet lupasivat tekevänsä yhteistyötä ihmisoikeuksien, ja erityisesti vähemmistöjen ihmisoikeuksien, kunnioittamiseksi ja edistämiseksi;
- P. ottaa huomioon, että Azerbaidžanin viranomaiset rajoittavat johdonmukaisesti ja ankarasti näitä vapauksia Azerbaidžanin perustuslain vastaisesti, jossa määrätään rauhanomaisen kokoontumisen ja yhdistymisen vapaudesta, mikä luo olosuhteet, jotka johtavat tosiasialliseen kokoontumiskieltoon; ottaa huomioon, että Azerbaidžanissa riippumattoman aktivismin, kriittisen journalismin ja oppositiopolitiikan toimintaedellytyksiä on rajoitettu ankarasti; ottaa huomioon, että monia aktivisteja, ihmisoikeuksien puolustajia ja toimittajia on pidätetty ja vangittu riippumattomien ryhmien toimintaa rajoittavien lakien ja asetusten nojalla;
- Q. ottaa huomioon, että Azerbaidžanissa ei edelleenkään ole riippumatonta oikeuslaitosta ja että puuttuminen asianajajien työhön ja riippumattomuuteen on laajalle levinnyttä; ottaa huomioon, että poliisin pidättämien henkilöiden pahoinpitelyt ovat yleisiä ja niillä väitetyksi pyritään pakottamaan pidätetyt tunnustamaan samalla kun heiltä evätään oikeus tavata perhettään tai riippumattomia asianajajia ja saada riippumatonta sairaanhoitoa; ottaa huomioon, että viranomaiset yleensä hylkäävät valitukset pidätyksen aikana tapahtuneesta kidutuksesta ja muista pahoinpitelyistä ja että käytäntö jatkuu ilman rangaistuksia;
- R. ottaa huomioon, että Azerbaidžanin viranomaiset rajoittavat jatkuvasti tiedotusvälineiden moniarvoisuutta ja sananvapautta; ottaa huomioon, että hallituksen poliittiset vastustajat, ihmisoikeusaktivistit ja toimittajat joutuvat vihapuheen ja poliittisen väkivallan kohteeksi ja että heitä pidätetään mielivaltaisesti; ottaa huomioon, että heidän tapauksiaan ei ole tutkittu riittävästi; ottaa huomioon, että järjestäytyneen rikollisuuden ja korruption raportointia koskevassa hankkeessa todettiin heinäkuussa 2021, että NSO:n kehittämän Pegasus-vakoiluohjelman kohteena oli azerbaidžanilaisia toimittajia;
- S. ottaa huomioon, että kansainvälinen lesbojen, homojen, biseksuaalien, trans- ja intersukupuolisten järjestön Euroopan sateenkaari-indeksin mukaan Azerbaidžanissa on eniten puutteita hlbtq-henkilöiden suojelua koskevassa lainsäädännössä ja politiikassa ja että se sijoittuu Euroopan neuvoston maiden joukossa huonoimmalle sijalle; ottaa huomioon, että hlbtq-henkilöihin kohdistuva vihapuhe ja viharikokset jatkuvat Azerbaidžanissa ja koska luottamusta lainvalvontaan ei ole eikä lainvalvonta ryhdy toimiin, niistä ei yleensä ilmoiteta eikä niistä määrätä seuraamuksia; ottaa huomioon, että Euroopan neuvoston parlamentaarinen yleiskokous hyväksyi vuonna 2022

päätöslauselman hlbt-henkilöiden oikeuksien loukkauksista Etelä-Kaukasiassa ja että se on useita kertoja pyytänyt viranomaisia uudistamaan lainsäädäntöä, jotta voidaan puuttua näihin loukkauksiin;

- T. ottaa huomioon, että Azerbaidžan on laiminlyönyt huolellisuusvelvoitteensa, joka koskee naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemistä, tutkimista ja rankaisemista sekä tehokkaiden oikeustoimien toteuttamista; ottaa huomioon, että sukupuoliastunut väkivalta on Azerbaidžanissa edelleen yleistä, mutta kaikista tapauksista ei tehdä ilmoituksia; ottaa huomioon, että naismurhien määrä on kasvanut ja että perheenjäsenet ovat usein suunnitelleet ne; ottaa huomioon, että virallisissa toimissa on edelleen vakavia puutteita, kuten selviytyneiden suojelun ja heille tarkoitettujen tukipalvelujen puute;
- U. ottaa huomioon, että naispuolisia ihmisoikeuksien puolustajia häiritään järjestelmällisesti, heitä uhkaillaan, heihin kohdistetaan pakkokeinoja ja he joutuvat poliisin pahoinpitelemiksi, heidän oikeuttaan yksityisyyteen loukataan ja heihin kohdistetaan sukupuoliastunutta perustuvia mustamaalauskampanjoita, joilla pyritään pilaamaan heidän maineensa ja vaientamaan heidät; toteaa, että naistoimittajat ja muut naispuoliset mediatoimijat kärsivät erityisistä sukupuoliastunutta liittyvistä vaaroista, kuten seksistisestä, naisvihamielisestä ja halventavasta kohtelusta, uhkailusta, pelottelusta, häirinnästä ja seksuaalisesta väkivallasta;
- V. ottaa huomioon, että korruptio on laajalle levinnyttä Azerbaidžanissa; ottaa huomioon, että 15. huhtikuuta 2018 annetussa riippumattoman tutkintaelimen raportissa korruptiosyytöksistä Euroopan neuvoston parlamentaarisisessa yleiskokouksessa todettiin, että useat parlamentaarisen yleiskokouksen entiset jäsenet olivat toimineet Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen käytännesääntöjen vastaisesti ja että eräät Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen nykyiset ja entiset jäsenet olivat osallistuneet korruptiiviseen toimintaan Azerbaidžanin hyväksi;
- W. ottaa huomioon, että Etelä-Kaukasiassa on strateginen asema maailman energiamarkkinoilla ja että Azerbaidžan on strateginen energian (erityisesti öljyn ja kaasun) toimittaja EU:hun; ottaa huomioon, että sen merkitys tässä roolissa kasvaa jatkuvasti, kun otetaan huomioon EU:n tarve monipuolistaa energiatoimituksiaan;
- X. ottaa huomioon, että EU tukee tiiviimpää taloudellista yhdentymistä Azerbaidžanin kanssa Euroopan naapuruuspolitiikan (ENP) ja itäistä kumppanuutta koskevan aloitteen kautta; ottaa huomioon, että EU on Azerbaidžanin tärkein kauppakumppani ja että se tukee Azerbaidžanin WTO:hon liittymistä, Azerbaidžanin talouden monipuolistamista ja digitalisointia sekä maan siirtymistä vähähiiliseen talouteen;
- Y. ottaa huomioon tarpeen varmistaa Euroopan ja Aasian väliset yhteydet, jotka eivät kulje Venäjän alueen kautta; ottaa huomioon, että Azerbaidžan sijaitsee Euroopan ja Aasian välisen yhteyksien edistämisen kannalta strategisesti tärkeällä paikalla; ottaa huomioon, että tehokkaiden kaupallisten ja energiakäytävien kehittäminen Euroopan ja Aasian välillä herättää vahvaa kiinnostusta EU:ssa, mistä osoituksena on EU:n ja Keski-Aasian välisistä yhteyksistä Samarkandissa 18. marraskuuta 2022 järjestetty konferenssi;
- Z. ottaa huomioon, että neuvottelut EU:n ja Azerbaidžanin uudesta kumppanuussopimuksesta ovat olleet käynnissä vuodesta 2017 lähtien; katsoo, että

EU:n ja Azerbaidžanin välisellä uudella sopimuksella olisi edistettävä EU:n etuja alueella sekä ihmisoikeuksia, demokraattisia standardeja ja periaatteita, kasvua ja taloudellista kehitystä;

Konfliktinratkaisu ja Armenian ja Azerbaidžanin suhteiden normalisointi

1. katsoo, että Armenian ja Azerbaidžanin välinen Vuoristo-Karabahia koskeva aseellinen konflikti, joka on vuosien mittaan aiheuttanut valtavaa kärsimystä ja tuhoa, on haitannut merkittävästi koko Etelä-Kaukasian alueen kehitystä ja vakautta ja vaikuttaa laajemmin Euroopan vakauteen; on vakuuttunut siitä, että kestävää rauhaa Armenian ja Azerbaidžanin välillä ei voida saavuttaa sotilaallisin keinoin ja voimankäytöllä uhkaamalla, vaan se edellyttää kokonaisvaltaista poliittista ratkaisua kansainvälisen oikeuden mukaisesti, mukaan lukien YK:n peruskirjaan ja Etyjin vuoden 1975 Helsingin päätösasiakirjaan kirjatut perusperiaatteet, erityisesti kolme periaatetta voimankäytöstä pidättäytymisestä, alueellisesta koskemattomuudesta sekä yhtäläisistä oikeuksista ja itsemääräämisoikeudesta, Etyjin Minskin ryhmän vuoden 2009 perusperiaatteet ja kaikki näiden kahden osapuolten välillä tehdyt sopimukset, mukaan lukien vuonna 1991 annettu Alma Atan julistus; vahvistaa, että ollakseen tehokas kattavan rauhansopimuksen on sisällettävä määräyksiä, joilla taataan Armenian suvereenin alueen koskemattomuus, Vuoristo-Karabahissa ja muilla konfliktin koettelemilla alueilla asuvan armenialaisväestön oikeudet ja turvallisuus sekä pakolaisten ja maan sisäisesti siirtymään joutuneiden henkilöiden nopea ja turvallinen paluu koteihinsa; kehottaa kansainvälistä yhteisöä seuraamaan tiiviisti tätä konfliktia, joka vaikuttaa koko alueen vakauteen ja turvallisuuteen;
2. pitää myönteisinä Armenian ja Azerbaidžanin johtajien toteuttamia lukuisia toimia erimielisyyksiensä voittamiseksi ja pysyvän ja kestävän rauhan aikaansaamiseksi alueella ja antaa tunnustusta sille, että johtajat ovat jatkuvasti sitoutuneet käynnissä oleviin neuvotteluihin; kehottaa molempia osapuolia jatkamaan samaan tahtiin, sopimaan konkreettisia edistysaskelista ja varmistamaan turvallisen, varman ja vauraan ympäristön alueen kaikkien etnisten väestöryhmien hyväksi;
3. tuomitsee jyrkästi Azerbaidžanin viimeisimmän syyskuussa 2022 tekemän laajamittaisen sotilaallisen hyökkäyksen useisiin kohteisiin Armenian suvereenilla alueella ja toteaa, että hyökkäys rikkoi räikeästi marraskuun 2020 tulitaukojulistusta ja oli ristiriidassa aiempien sitoumusten, muun muassa EU:n välittämien neuvottelujen yhteydessä tehtyjen sitoumusten, kanssa; tuomitsee määrittelemättä olevan rajan yli toukokuun 2021 jälkeen tehdyt sotilaalliset hyökkäykset; kehottaa kaikkia joukkoja palaamaan alkuperäisiin asemiinsa; tuomitsee kaikki pyrkimykset heikentää rauhanprosessia ja kehottaa kaikkia konfliktin osapuolia pidättymään voimankäytöstä; toistaa, että kaikkien osapuolten on kunnioitettava Armenian ja Azerbaidžanin alueellista koskemattomuutta; korostaa EU:n valmiutta osallistua aktiivisemmin alueen pitkittyneiden konfliktien ratkaisemiseen; on erittäin huolissaan Lachinin käytävän saarosta; kehottaa Azerbaidžanin viranomaisia varmistamaan liikkumisen vapauden ja turvallisuuden kyseisellä käytävällä, kuten 9. marraskuuta 2020 annetussa kolmenvälisessä julkilausumassa määrätään; kehottaa Armeniaa ja Azerbaidžania käsittelemään kaikkia Lachinin käytävän toimintaan liittyviä huolenaiheita käymällä vuoropuhelua ja neuvottelemalla kaikkien osapuolten kanssa;

4. kehottaa Armeniaa ja Azerbaidžania panemaan kaikilta osin täysimääräisesti täytäntöön 9. marraskuuta 2020 annetun kolmikantaisen tulitaukojulistuksen; korostaa, että on edettävä keskusteluissa tulevasta rauhansopimuksesta, puututtava konfliktin perimmäisiin syihin ja pidättäydyttävä kaikista toimista, jotka saattavat johtaa tilanteen kärjistymiseen; vaatii, että on välittömästi pidättäydyttävä vihamielisestä retoriikasta tai toimista, joiden voidaan tulkita yllyttävän vihaan tai suoranaiseen väkivaltaan tai tukevan rankaisemattomuutta, tai toimista, jotka saattavat heikentää pyrkimyksiä luoda luottamusta, sovintoa, yhteistyötä ja kestäväää rauhaa tukeva ilmapiiri ja edistää sitä, mukaan luettuina ihmisten väliset yhteydet; korostaa, että uskottavia, luottamusta rakentavia toimenpiteitä on kiireellisesti lisättävä, jotta voidaan torjua kahtiajakoa, luottamuksen puutetta, vihapuhetta ja muuta provosoivaa retoriikkaa; katsoo, että vihollisuuksien ja venäläisten rauhanturvaajien läsnäolon seuraukset vaikuttavat myös alueen poliittiseen kehitykseen; ilmaisee huolensa venäläisten ”rauhanturvaajien” läsnäolosta ja heidän mahdollisesta vaikutuksestaan Etelä-Kaukasian poliittiseen kehitykseen ja alueen uudistusohjelman tulevaisuuteen;
5. suhtautuu myönteisesti Azerbaidžanin sitoumukseen normalisoida suhteet Armeniaan, mukaan lukien maaliskuussa 2022 tehty ehdotus viidestä peruseriaatteesta, ja kehottaa molempia osapuolia löytämään toteuttamiskelpoisen ratkaisun Nahitševanin alueen yhdistämiseksi muuhun Azerbaidžaniin; muistuttaa, että Armenia on sitoutunut vetämään asevoimansa pois ja takaamaan liikenneyhteyksien turvallisuuden Azerbaidžanin tasavallan länsiosien ja Nahitševanin autonomisen tasavallan välillä, jotta voidaan varmistaa kansalaisten, ajoneuvojen ja tavaroiden esteetön liikkuminen molempiin suuntiin; panee huolestuneena merkille toimitettujen maamiinakarttojen epätarkkuuden; kehottaa komissiota järjestämään apua Vuoristo-Karabahin humanitaarisiin miinanraivausoperaatioihin;
6. kehottaa Armeniaa ja Azerbaidžania saavuttamaan kestävän rauhan ja sovinnon perustamalla siirtymäkauden oikeusjärjestelymekanismin luottamusta lisäävänä askeleena molempien osapuolten kärsimysten tunnustamiseksi ja pyrkimään sovintoon, joka perustuu vuonna 1988 alkaneen aseellisen konfliktin tapahtumien tosiasialliseen arviointiin; suosittelee, että EU tukee ja auttaa helpottamaan tätä työtä yhdessä muiden elinten, kuten YK:n, Euroopan neuvoston, Etyjin, Punaisen Ristin kansainvälisen komitean (ICRC) ja muiden asiaankuuluvien kansainvälisten järjestöjen kanssa;
7. muistuttaa, että EU:n passiivinen asenne vuoden 2020 sodan aikana ja välittömästi sen jälkeen antoi muille alueellisille toimijoille, kuten Venäjälle ja Turkille, mahdollisuuden jatkaa vaikutusvaltansa käyttämistä alueella; muistuttaa, että tällainen lopputulos olisi voitu estää, jos EU:n ehkäisevää diplomatiata olisi toteutettu aktiivisemmin;
8. korostaa, että Kaukasian alueen tilanne on muuttumassa Venäjän tehtyä helmikuussa 2022 täysimittaisen hyökkäyksen Ukrainaun, sillä se on vahingoittanut Venäjän uskottavuutta ja valmiuksia toimia välittäjänä ja luotettavana sovittelijana; korostaa, että Venäjä toimii alueella epärehellisesti ja vahingollisesti eikä se ole kiinnostunut löytämään rauhanomaista ratkaisua Vuoristo-Karabahin konfliktiin, koska konfliktin pitkittyminen antaa Moskovalle merkittävää vaikutusvaltaa sekä Armeniaan että Azerbaidžaniin; varoittaa siksi kaikista Venäjän kanssa tehtävistä strategisista sopimuksista, sillä Venäjää olisi hyljeksittävä kansainvälisesti sen Ukrainaun kohdistaman hyökkäyksen vuoksi;

9. tuomitsee Turkin laajentumiseen tähtäävän ja epävakauttavan roolin Etelä-Kaukasiassa, kun se muun muassa lähetti syyrialaisia palkkasotilaita taistelemaan Azerbaidžanin puolella Armeniaa vastaan Vuoristo-Karabahin toisessa sodassa vuonna 2020; katsoo, että jotta Turkki voisi toimia rakentavasti alueella, sen olisi harkittava uudelleen Azerbaidžanille antamaansa varauksetonta tukea ja ryhdyttävä konkreettisiin toimiin suhteiden normalisoimiseksi Armenian kanssa;
10. tukee siksi voimakkaasti puheenjohtaja Charles Michelin aloitetta Armenian ja Azerbaidžanin johtajien kahdenvälisten kokousten koollekutsumisesta ja niissä välittäjänä toimimisesta ja antaa tukensa Etelä-Kaukasiaa ja Georgian kriisiä käsittelevän EU:n erityisedustajan paikan päällä tekemälle työlle;
11. kehottaa varapuheenjohtajaa / korkeaa edustajaa ja Euroopan ulkosuhdehallintoa (EUH) tehostamaan pyrkimyksiä tämän konfliktin rauhanomaisen ratkaisun elvyttämiseksi ja edistämiseksi tehokkaasti, muun muassa tukemalla vakauttamista, konfliktin jälkeistä kunnostamista ja jälleenrakentamista sekä luottamusta lisääviä toimenpiteitä;
12. kehottaa molempien maiden hallituksia sitoutumaan täysipainoisesti sellaisen kattavan ja molempien osapuolten kannalta hyväksyttävän rauhansopimuksen laatimiseen, jossa olisi käsiteltävä Vuoristo-Karabahin koko väestön oikeuksia ja turvallisuutta, maan sisäisesti siirtymään joutuneiden ja pakolaisten paluuta sekä kulttuurisen, uskonnollisen ja historiallisen perinnön suojelua; suhtautuu tässä yhteydessä myönteisesti molempien maiden ulkoministerien kokouksiin, jotka pidettiin 30. syyskuuta 2022 Genevessä ja 8. marraskuuta 2022 Washington D.C.:ssä; korostaa, että Vuoristo-Karabahin väestön oikeuksiin ja turvallisuuteen olisi löydettävä toteuttamiskelpoinen oikeudellinen ratkaisu, jotta voidaan varmistaa kestävä ratkaisu konfliktiin;
13. kehottaa Azerbaidžania varmistamaan kaikkien Vuoristo-Karabahin alueen vähemmistöjen turvallisuuden ja oikeuksien kunnioittamisen, koska tämä on välttämätön edellytys sille, että voidaan luoda olosuhteet sodanjälkeisen kunnostuksen ja aidon sovinnon edistämiseksi;
14. pitää myönteisenä Azerbaidžanin ja Armenian välisen rajan määrittelystä vastaavan komission perustamista ja panee merkille rajojen määrittelyprosessissa saavutetun edistyksen; korostaa, että rajakomission kokouksia on tärkeää järjestää säännöllisemmin, jotta voidaan käsitellä kaikkia rajoihin liittyviä kysymyksiä, parantaa turvallisuustilannetta ja saavuttaa edistystä rajojen määrittelyssä; kehottaa EU:ta helpottamaan kansainvälisesti rajojen määrittelyprosessia uskottavuuden, oikeudenmukaisuuden ja kestävyuden varmistamiseksi;
15. panee tyytyväisenä merkille EU:n tarkkailuvalmiusoperaation työn Armeniassa ja toteaa, että se päätti toimintansa 19. joulukuuta 2022; pitää myönteisenä sopimusta EU:n siviilioperaation käynnistämisestä Armeniassa yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan puitteissa Azerbaidžanin vastaisen kansainvälisen rajan Armenian puoleisella osalla, jotta voidaan edistää vakautta Armenian raja-alueilla, rakentaa luottamusta, edistää luottamuksen rakentamista, vahvistaa selviytymiskykyä ja käynnistää vuoropuhelu osapuolten välillä, jotka ovat rauhanprosessin ainoita omistajia; suhtautuu myönteisesti Armenian halukkuuteen helpottaa operaatiota alueellaan ja

kehottaa Azerbaidžania sallimaan EU:n tarkkailijoiden läsnäolon myös omalla puolellaan rajaa;

16. suhtautuu myönteisesti EU:n konfliktista kärsivälle väestölle Vuoristo-Karabahissa ja sen ympäristössä antamaan humanitaariseen apuun ja EU:n johtavaan rooliin humanitaarisen miinanraivauksen avustamisessa konfliktista kärsivillä alueilla; kehottaa komissiota varmistamaan, että miinanraivaustoimiin myönnetään lisää rahoitusta ja apua, muun muassa varusteita, koulutusta ja riskeistä tiedottamista; kehottaa lisäämään miinanraivaukseen liittyvää yhteistyötä jäsenvaltioiden ja kansalaisjärjestöjen asiantuntijoiden kanssa; kehottaa Armeniaa toimittamaan tarkat kartat maamiinoista Azerbaidžanin miehittämättömällä alueella;
17. kehottaa komissiota lisäämään EU:n apua avun tarpeessa oleville ihmisille, myös Vuoristo-Karabahissa, helpottamaan kunnianhimoisempien luottamusta lisäävien toimien täytäntöönpanoa, edistämään uskontojen ja etnisten ryhmien välistä vuoropuhelua, suojelemaan vähemmistöjen oikeuksia ja edistämään kansalaisten välisiä yhteyksiä rajan molemmilla puolilla, jotta voidaan luoda perusta kestäväälle ja rauhanomaiselle rinnakkaiselolle; kehottaa etsimään molempien osapuolten kannalta hyväksyttäviä ratkaisuja siirtymään joutuneen väestön turvallista paluuta varten;
18. kehottaa myöntämään kansainvälisille humanitaarisille järjestöille, erityisesti Yhdistyneille kansakunnille, pääsyn Vuoristo-Karabahiin ja muistuttaa, että tällä hetkellä alueelle pääsee vain Punaisen Ristin kansainvälinen komitea, mikä ei riitä alueella asuvan väestön olosuhteiden ja tarpeiden tarkkaan arvioimiseen;
19. on edelleen huolissaan niiden armenialaisten vankien – sekä sotilas- että siviilivankien – kohtalosta, jotka pidätettiin konfliktin aikana ja sen jälkeen ja jotka ovat edelleen Azerbaidžanin hallussa, ja pitää myönteisenä joidenkin vankien vapauttamista; muistuttaa, että sekä Armenia että Azerbaidžan ovat sotavankien kohtelua koskevan kolmannen Geneven yleissopimuksen sopimuspuolia ja että kyseisessä sopimuksessa määrätään, että sotavankeja on kohdeltava aina inhimillisesti ja että heidät on viipymättä ja ehdoitta vapautettava ja kotiutettava aktiivisten vihollisuuksien päätyttyä; kehottaa kaikkia osapuolia tuomaan selkoa kadonneiden kohtaloon ja olinpaikkaan ja käsittelemään ruumiita ihmisarvoisella tavalla; kehottaa vapauttamaan välittömästi ja ehdoitta kaikki jäljellä olevat vangit, myös äskettäisissä sotilaallisissa yhteenotoissa vangitut, ja vaatii kohtelemaan heitä kansainvälisen humanitaarisen oikeuden mukaisesti;
20. on tyrmistynyt julki tulleesta kuvamateriaalista, jossa Azerbaidžanin asevoimien sotilaat kiduttavat armenialaista naissotilasta ja aseistamattomia armenialaisia sotavankeja ja silpovat ja surmaavat heidät, ja tuomitsee kuvamateriaalin levittämisen julkisuuteen; kehottaa tutkimaan nämä videot kokonaisuudessaan ja puolueettomasti, jotta voidaan tunnistaa vastuussa olevat henkilöt ja saattaa heidät vastuuseen teoistaan; tuomitsee kaikki kidutustapaukset ja tahdonvastaiset katoamiset, myös aseellisissa konflikteissa tapahtuneet, sekä kaltoinkohtelun ja ruumiiden häpäisemisen; korostaa, että nämä teot ovat Azerbaidžanin ratifioimien Geneven yleissopimusten vastaisia ja voivat olla sotarikoksia;

21. pitää valitettavana sotasaavutuksia juhlistavan puiston avaamista Bakussa 12. huhtikuuta 2021, sillä se vaikeuttaa keskinäisen luottamuksen rakentamista Armenian ja Azerbaidžanin välille; panee merkille päätöksen poistaa kyseisestä puistosta nöyryyttävät vahanuket ja kypärät kansainvälisen paheksunnan ja Armenian Kansainvälisessä tuomioistuimessa nostaman kanteen seurauksena;
22. painottaa, että molemmilla valtioilla on kansainvälinen velvollisuus toteuttaa riippumattomia, nopeita, julkisia ja tehokkaita tutkimuksia kaikista uskottavista väitteistä, jotka koskevat Geneven yleissopimusten vakavia rikkomisia ja muita kansainvälisen oikeuden loukkauksia ja sotarikoksia, ja toteuttaa syytetoimia, jotta voidaan varmistaa syyllisten vastuuseen asettaminen ja uhrien hyvittäminen;
23. pitää valitettavana, että Armenian ja Azerbaidžanin kulttuurista, uskonnollista ja historiallista perintöä on tuhottu Vuoristo-Karabahin konfliktin alusta lähtien; vaatii, että Azerbaidžan ja Armenia pidättäytyvät kulttuuriperinnön pidemmälle menevästä tuhoamisesta ja muuttamisesta ja että ne takaavat, ettei kansalaisia estetä käyttämästä uskonnon- tai vakaumuksenvapauttaan tässä yhteydessä; kehottaa molempia maita sitoutumaan aidosti tämän rikkaan monimuotoisuuden säilyttämiseen, suojeluun ja edistämiseen alkuperästä riippumatta ja ilman väärinkäyttöä tai väärää luokittelua; vaatii vastuuvollisuutta kaikista tuhoamis- ja muuttamisrikoksista ja kehottaa säilyttämään ja ennallistamaan vahingoittuneet kohteet Unescon standardien ja ohjeiden mukaisesti sekä ottamaan kansainvälisen yhteisön entistä enemmän mukaan alueen kulttuurisen, uskonnollisen ja historiallisen perinnön säilyttämiseen; kehottaa Armeniaa ja Azerbaidžania sallimaan kiireesti Unescon valtuuskunnan vierailun molempiin maihin ilman ennakkoehtoja ja helpottamaan sitä;
24. korostaa tässä yhteydessä kiireellisten toimenpiteiden soveltamisesta 7. joulukuuta 2021 tehdyssä Kansainvälisen tuomioistuimen päätöksessä Azerbaidžanille ja Armenialle asetettuja velvoitteita, ja toteaa, että päätöksessä Azerbaidžania vaaditaan estämään armenialaiseen kulttuuriperintöön, muun muassa kirkkoihin ja muihin uskonnon harjoittamiseen tarkoitettuihin paikkoihin, muistomerkkeihin, maamerkkeihin, hautausmaihin ja muinaisesineisiin kohdistuvaa vandalismia ja häpäisemistä sekä rankaisemaan niistä; vaatii, että Azerbaidžan ja Armenia noudattavat täysimääräisesti vuonna 1954 tehtyä Unescon yleissopimusta kulttuuriomaisuuden suojelemisesta aseellisen selkkauksen sattuessa eli vuoden 1954 Haagin yleissopimusta, jonka mukaan konfliktin osapuolten on pidättäydyttävä kaikista kulttuuriomaisuuteen kohdistuvista vihamielisyyksistä;
25. kannustaa lisäämään kahdenvälisiä yhteyksiä Armenian ja Azerbaidžanin poliittisen johdon välillä sekä aloitteita, joilla edistetään ihmisten välisiä yhteyksiä molempien maiden välillä erityisesti kansalaisyhteiskunnan, yliopistojen sekä nuoriso- ja kansalaisjärjestöjen tasolla; painottaa tarvetta kuulla kansalaisyhteiskuntaa ja ihmisoikeuksien puolustajia ja tehdä heidän kanssaan yhteistyötä erityisesti konfliktinratkaisuun, rauhanrakentamiseen, sovitteluun ja humanitaariseen apuun liittyvissä kysymyksissä sekä kestävän rahoituksen merkitystä ja sitä, että tällaisten järjestöjen on voitava tehdä työtään vapaasti ja rajoituksetta; kehottaa siksi komissiota tukemaan Armenian ja Azerbaidžanin kansalaisjärjestöjä, jotka aidosti edistävät sovintoa;

26. korostaa konfliktin erityisiä vaikutuksia naisiin ja syrjäytyneisiin ryhmiin, mukaan lukien perheväkivallan lisääntyminen hiljattain käydyn sodan jälkeen sekä naisten jättäminen virallisen rauhanprosessin ulkopuolelle; kehottaa Azerbaidžanin hallitusta ja kansainvälisiä välittäjiä poistamaan naisten osallistumisen esteet kaikilla aloilla ja ottamaan naispuoliset asiantuntijat ja ihmisoikeuksien puolustajat järjestelmällisesti mukaan kaikkiin kuulemisiin;
27. muistuttaa, että Euroopan naapuruuspolitiikassa korostetaan tarvetta lujittaa naapurussuhteita ja edistää alueellista yhteistyötä;

Ihmisoikeudet ja perusvapaudet

28. muistuttaa, että EU:n ja Azerbaidžanin vuoden 1996 kumppanuus- ja yhteistyösopimus perustui demokratian, kansainvälisen oikeuden periaatteiden ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen ja että niitä ei ole noudatettu Azerbaidžanissa järjestelmällisesti; korostaa, että EU:n ulkoisen toiminnan, mukaan lukien sen EU:n ulkopuolisten maiden kanssa tekemät sopimukset, olisi perustuttava EU:n perusarvoihin, erityisesti demokratian, oikeusvaltioperiaatteen ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen; korostaa, että EU:n ja Azerbaidžanin välisen yhteistyön jatkamisen ehdoksi on asetettava se, että maa edistyy tehokkaasti ja konkreettisesti kansainvälisten normien ja kansainvälisten sitoumusten noudattamisessa, erityisesti niiden, jotka liittyvät demokratiaan, ihmisoikeuksiin, oikeusvaltioon ja perusvapauksiin, erityisesti sananvapauteen ja yhdistymisvapauteen, hyvään hallintotapaan, vähemmistöjen oikeuksiin, tiedotusvälineiden vapauteen ja sukupuolten tasa-arvoon;
29. panee merkille, että Azerbaidžan on maa, jossa on monia kulttuureja ja uskontoja, ja kehottaa siksi Azerbaidžanin viranomaisia tehostamaan ponnistelujaan ja varmistamaan kansallisten vähemmistöjen syrjimättömän kohtelun sekä jatkamaan aktiivisesti uskonnollisiin, sukupuoleen liittyviin tai etnisiin syihin perustuvien viharikosten tutkimista ja tuomitsemista; kehottaa Azerbaidžanin viranomaisia varmistamaan, että kaikki vähemmistöryhmät saavat koulutusta kansallisilla kielillään ja että niillä on yhtäläiset mahdollisuudet ja riittävä edustus poliittisessa ja kulttuurielämässä, julkisissa tiedotusvälineissä ja hallinnossa; kehottaa Azerbaidžania suojelemaan ja edistämään kansallisten vähemmistöjensä aineellista ja aineetonta kulttuuriperintöä, kieliä ja perinteitä;
30. korostaa YK:n rotusyrjinnän poistamista käsittelevän komitean 30. elokuuta 2022 Azerbaidžania käsittelevistä 10.–12. raportista antamia loppupäätelmiä, joissa ilmaistiin huoli rotuvihaan yllyttämisestä ja rasististen stereotyyppien levittämisestä Armenian kansalaisia tai etniseltä alkuperältään armenialaisia olevia henkilöitä vastaan, muun muassa internetissä ja sosiaalisessa mediassa sekä julkisuuden henkilöiden ja valtion virkamiesten toimesta, sekä siitä, että tällaisten tekojen tutkimuksista, syytteenpanosta, tuomioista ja seuraamuksista ei ole olemassa yksityiskohtaisia tietoja;
31. kehottaa Azerbaidžanin hallitusta ja viranomaisia kunnioittamaan kiireellisesti perusvapauksia ja ihmisoikeuksia ja pidättymään rikoslain perusteettomasta soveltamisesta näiden oikeuksien ja vapauksien rajoittamiseksi; ilmaisee syvän

huolensa siitä, että ihmisten perusoikeuksia rikotaan Azerbaidžanissa järjestelmällisesti ja laajasti, mikä vaikuttaa kansalaisten oikeuksiin vapautteen ja turvallisuuteen;

32. pitää erittäin valitettavana tiedotusvälineiden vapauden nykytilaa Azerbaidžanissa; on huolissaan joulukuussa 2021 hyväksytystä uudesta tiedotusvälineitä koskevasta laista, jossa käytännössä kielletään kaikentyyppinen riippumaton journalismi ja maanpaossa olevien azerbaidžanilaisten toimittajien työ; korostaa sananvapauden ja tiedotusvälineiden vapauden keskeistä merkitystä demokraattisissa yhteiskunnissa; kehottaa Azerbaidžania lisäämään ponnistelujaan riippumattoman ja moniarvoisen mediaympäristön mahdollistamiseksi Venetsian komission 17.–18. kesäkuuta 2022 antamaan lausuntoon sisältyvien suositusten mukaisesti; kehottaa Azerbaidžania lopettamaan bloggaajien, päätoimittajien, toimittajien ja mediaorganisaatioiden vainoamisen, sillä heitä pidätetään tai vangitaan säännöllisesti eri syytteiden perusteella, ja kehottaa varmistamaan, että heillä on turvallinen työympäristö; kehottaa Azerbaidžania vapauttamaan kaikki toimittajat ja bloggaajat, jotka ovat tällä hetkellä pidätettyinä heidän ilmaisemiensa mielipiteiden vuoksi;
33. kehottaa Azerbaidžanin hallitusta poistamaan kunnianloukkauksen rangaistavuuden ja panemaan täytäntöön Euroopan neuvoston ministerikomitean suosituksen journalismin suojelusta ja toimittajien ja muiden mediatoimijoiden turvallisuudesta;
34. tuomitsee tiedonsaannin sensuroinnin Azerbaidžanissa ja kehottaa viranomaisia parantamaan pääsyä internetiin ja viestinnän kattavuutta; kehottaa Azerbaidžanin viranomaisia saattamaan internetin vapautteen vaikuttavan lainsäädännön ja käytännön eurooppalaisten normien mukaiseksi;
35. kehottaa EUH:ta, komissiota ja jäsenvaltioita lisäämään tukeaan kansalaisyhteiskunnalle ja ihmisoikeuksien puolustajille ja tekemään niiden kanssa enemmän yhteistyötä erityisesti niiden työtä koskevien rajoitusten osalta; kehottaa Azerbaidžanin hallitusta aloittamaan säännöllisen ja perusteellisen poliittisen vuoropuhelun kansalaisyhteiskunnan kanssa, jotta voidaan edistää kunnianhimoisia ja laajasti hyväksytyjä uudistuksia, joilla pyritään lisäämään instituutioiden demokraattisuutta ja riippumattomuutta, edistämään ihmisoikeuksia ja tiedotusvälineiden vapautta sekä kehittämään sääntely-ympäristö, jossa kansalaisyhteiskunta voi toimia ilman, että sen toimintaan puututaan aiheettomasti;
36. tuomitsee jyrkästi poliittisten aktivistien, toimittajien, opiskelijoiden, ihmisoikeuksien puolustajien ja kansalaisjärjestöjen edustajien vainoamisen ja sortotoimet sekä kotimaassa että ulkomailla, mukaan lukien ne, jotka pidätettiin sen vuoksi, että he olivat esittäneet julkisia rauhankehotuksia syyskuun 2022 yhteenottojen aikana, pelottelun, pidätyksen, kidutuksen, vangitsemisten, herjauskampanjoiden, sieppausten ja matkustuskieltojen avulla ilman, että heille ilmoitetaan asiasta ja nostetaan syytteitä; kehottaa Azerbaidžania lopettamaan tällaiset käytännöt ja vapauttamaan kaikki tällä hetkellä pidettyinä olevat poliittiset vangit ja mielipidevangit; pitää valitettavana, että Azerbaidžan ei ole täysin noudattanut Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen päätöksiä; kehottaa Azerbaidžania panemaan täysimääräisesti täytäntöön nämä päätökset ja selvittämään keskeneräiset tapaukset; kehottaa Azerbaidžania jatkamaan kaikkia tarvittavia toimenpiteitä, jotta voidaan estää maan lainsäädännön mielivaltainen politiikkaan perustuva soveltaminen; toistaa kantansa, jonka mukaan kaikkien

poliittisten vankien vapauttaminen on välttämätön edellytys EU:n ja Azerbaidžanin väliselle uudelle kumppanuussopimukselle;

37. kehottaa neuvostoa tutkimaan EU:n maailmanlaajuisen ihmisoikeuspakotejärjestelmän mukaisia yksittäisiin henkilöihin kohdistettuja pakotteita, joita on asetettu sellaisia azerbaidžanilaisia virkamiehiä, kuten lainvalvontaviranomaisia, vastaan, jotka ovat syyllistyneet vakaviin ihmisoikeusloukkauksiin, ottaen erityisesti huomioon laajalle levinneen poliisiväkivallan poliittisia aktivisteja, ihmisoikeuksien puolustajia ja toimittajia vastaan;
38. kehottaa EU:n ja jäsenvaltioiden edustustoja Azerbaidžanissa lisäämään tukeaan ihmisoikeuksien puolustajien työlle ja tarvittaessa helpottamaan hätäviisumien myöntämistä ja tarjoamaan tilapäistä suojaa jäsenvaltioissa; kehottaa Azerbaidžania ratifioimaan Yhdistyneiden kansakuntien kansainvälisen yleissopimuksen kaikkien ihmisten suojelemiseksi tahdonvastaiselta katoamiselta;
39. tuomitsee jyrkästi pelottelun, tappouhkaukset ja murhayritykset, joita kohdistetaan Azerbaidžanin hallituksen vastustajiin, myös Euroopan maissa, ja Azerbaidžanin kansalaisiin, joille on myönnetty poliittinen turvapaikka jäsenvaltioissa, kuten Mahammad Mirzalille Ranskassa; korostaa, että jäsenvaltioille on demokratian, ihmisoikeuksien, turvallisuuden ja suvereniteetin kannalta tärkeää estää kustotoimet alueellaan; vaatii Europolia seuraamaan tätä asiaa tarkasti;
40. vaatii Azerbaidžania takaamaan oikeuden rauhanomaiseen kokoontumiseen ja kehottaa Azerbaidžania lopettamaan kansainvälisen naistenpäivän marssin kieltämisen;
41. korostaa sukupuolten tasa-arvon ja naisten edustuksen merkitystä kaikilla yhteiskunnan ja politiikan tasoilla; kehottaa Azerbaidžanin hallitusta ratifioimaan Euroopan neuvoston yleissopimuksen naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta, hyväksymään naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevaa YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmaa 1325 koskevan kansallisen toimintasuunnitelman, panemaan täytäntöön YK:n kehitysohjelman sukupuolten tasa-arvoa koskevan strategian 2022–2025 sekä hyväksymään ja panemaan täytäntöön politiikkatoimia perheväkivallan ja sukupuolistuneen väkivallan torjumiseksi; vaatii painokkaasti, että Azerbaidžanin viranomaisten on tutkittava nopeasti, puolueettomasti ja tehokkaasti kaikki ilmoitetut, naisiin kohdistuvat väkivalta-, syrjintä- ja häirintätapaukset ja torjuttava rankaisemattomuutta; kehottaa Azerbaidžanin viranomaisia lopettamaan naispuolisten ihmisoikeusaktivistien, naistoimittajien ja muiden naispuolisten mediatoimijoiden järjestelmällisen häirinnän ja lopettamaan sukupuoleen perustuvat mustamaalauskampanjat ja pidätykset sekä mielivaltaisen ja laittoman puuttumisen yksityisyyteen, kirjeenvaihtoon ja muuhun yksityiseen viestintään;
42. muistuttaa, että Euroopan parlamentilla on ollut selkeä kanta hlbtqi-henkilöiden syrjintäkieltoon, heidän suojelemiseensa syrjinnältä lainsäädännössä ja käytännössä sekä syytteenpanoon kaikesta heihin kohdistuvasta häirinnästä, vihapuheesta ja fyysisestä väkivallasta; kehottaa siksi Azerbaidžanin viranomaisia hyväksymään syrjinnän vastaista lainsäädäntöä, jossa sukupuolinen suuntautuminen, sukupuoli-identiteetti ja ilmaisu sekä sukupuoliominaisuudet lisätään kiellettyihin

syrijintäperusteisiin; kehottaa Azerbaidžania ottamaan käyttöön siviili-, hallinto- ja/tai rikosoikeudellisia menettelyjä ihmisten suojelemiseksi vihapuheelta ja viharikoksilta; kehottaa Azerbaidžanin viranomaisia uudistamaan rikoslainsäädäntöä lisäämällä edellä mainitut perusteet raskauttaviksi seikoiksi ja torjumaan hlbtq-henkilöihin kohdistuvaa väkivaltaa; toistaa Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen Azerbaidžanin viranomaisille esittämän kehotuksen tutkia hlbtq-henkilöiden laittomia pidätyksiä sekä ehkäistä ja torjua hlbtq-henkilöihin kohdistuvaa poliisiväkivaltaa;

43. tuomitsee disinformaation, jota Azerbaidžanista on suunnattu länteen, erityisesti Venäjän käynnistettyä hyökkäyssodan Ukrainaa vastaan; toteaa, että länsimaita vastaan käytetyt narratiivit on kopioitu Venäjän propagandasta, mukaan lukien hyökkäykset hlbtq-henkilöiden oikeuksia vastaan ja väitteet perinteisten arvojen uhkaamisesta;
44. pitää erittäin valitettavana, että Azerbaidžan ei ole pannut täysimääräisesti täytäntöön kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevaa Euroopan neuvoston puiteyleissopimusta, jonka se on ratifioinut, ja toteaa, että tämä rikkoo Azerbaidžanin sitoumusta suojella etnisten vähemmistöjen, kuten letsginien, talyšien, armenialaisten ja kurdien oikeuksia;
45. kehottaa Azerbaidžania poistamaan nykyiset rajoitukset, keventämään kansalaisjärjestöjen hallinnollista taakkaa ja muuttamaan kansalaisjärjestöjen rekisteröintiä, toimintaa ja rahoitusta koskevaa rajoittavaa lainsäädäntöä; kehottaa Azerbaidžania poistamaan myös uskonnollisiin yhteisöihin kohdistuvat rajoitukset erityisesti niiden rekisteröinnin ja rahoituksen osalta; kehottaa Azerbaidžania poistamaan nykyiset lainsäädännölliset rajoitukset, jotka koskevat kansalaisyhteiskunnan työtä tukevia avustuslaitoksia ja kansainvälisiä järjestöjä; kehottaa komissiota nopeuttamaan toimiaan Azerbaidžanissa kansalaisyhteiskunnan toimintaa koskevien rajoitusten poistamiseksi, edistämään uusien lakien hyväksymistä ja mahdollistamaan riippumattomien kansalaisjärjestöjen laajemman osallistumisen EU:n rahoittamiin hankkeisiin sekä kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen täytäntöönpanon seurantaan;
46. on erittäin huolestunut siitä, että poliittisia puolueita koskeva lakiluonnos saattaa rajoittaa entisestään azerbaidžanilaisten yhdistymisvapautta vaikeuttamalla poliittisten puolueiden rekisteröintiä; kehottaa Azerbaidžania uudistamaan vaalilainsäädäntöään kansainvälisten normien ja velvoitteiden mukaiseksi, takaamaan perustuslailla suojatut oikeudet ja vapaudet sekä käsittelemään demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimiston ja Venetsian komission suosituksia, joita ei ole vielä pantu täytäntöön; kehottaa noudattamaan vaaleissa kansainvälisiä normeja ja Azerbaidžanin Etyjin osanottajavaltiona antamia sitoumuksia;

Hyvä hallintotapa, oikeus, oikeusvaltio ja korruption torjunta

47. on huolissaan oikeuslaitoksen riippumattomuuden, puolueettomuuden ja tehokkuuden sekä sen päätösten avoimuuden jatkuvasta puutteesta ja menettelyjen systeemisistä puutteista; kehottaa Azerbaidžania uudistamaan oikeuslaitosta ja syyttäjäjärjestelmää, jotta voidaan varmistaa oikeuslaitoksen täydellinen riippumattomuus, mukaan lukien oikeus- ja lakineuvosto, jonka on oltava vapaa lainvalvontaviranomaisten puuttumisesta, jotta voidaan lisätä ihmisten luottamusta oikeusjärjestelmään; vaatii

myös, että Azerbaidžanin on lakattava rajoittamasta ihmisoikeustapauksia käsittelevien asianajajien pääsyä asianajajaliittoon ja lopetettava kurinpitomenettelyjen käyttäminen kyseisten asianajajien painostamiseksi; kehottaa viranomaisia saattamaan käytäntösäännöt sananvapautta koskevien kansainvälisten normien mukaisiksi; kehottaa Azerbaidžania varmistamaan oikeuden riippumattomien asianajajien tarjoamiin oikeudellisiin palveluihin ja panemaan sen täytäntöön; panee merkille toimenpiteet, jotka on toteutettu oikeuslaitoksen riippumattomuuden vahvistamiseksi 3. huhtikuuta 2019 annetun, oikeuslaitoksen ja oikeusjärjestelmän uudistusten syventämistä koskevan presidentin asetuksen mukaisesti, mukaan lukien lainsäädännölliset ja hallinnolliset toimet, jotka on toteutettu oikeuslaitoksen ja tuomareiden riippumattomuuden varmistamiseksi; kannustaa Azerbaidžania jatkamaan pyrkimyksiään panna täytäntöön lahjonnan vastaisen valtioiden ryhmän asiaankuuluvat suositukset, jotka liittyvät oikeuslaitoksen riippumattomuuden vahvistamiseen;

48. pitää valitettavana, että Azerbaidžan on edistynyt vain vähän korruption ehkäisemisessä ja torjunnassa; panee merkille kattavan kansallisen toimintasuunnitelman hyväksymisen korruption torjunnan tehostamiseksi ja toteaa, että sen tarkoituksena on lujittaa ja tehostaa viranomaisten korruption vastaisia toimia; kehottaa Azerbaidžania puuttumaan siihen, että parlamentin jäsenten, tuomareiden ja syyttäjien varojen ilmoittamisessa ei ole tehokasta järjestelmää, jotta voidaan vahvistaa oikeuslaitoksen asemaa oikeus- ja lakineuvostossa ja poistaa hallituksen sopimaton vaikutus syyttäjänvirastoon; pitää valitettavana, että Azerbaidžanilla ei ole avointa julkisen talouden järjestelmää, joka kattaisi myös julkiset hankinnat ja tarjouskilpailut;
49. tuomitsee sen, että Azerbaidžan on valjastanut eliitin jäseniä useissa kansainvälisissä järjestöissä vesittääkseen maan hallintoon kohdistuvaa kansainvälistä kritiikkiä erityisesti ihmisoikeuksien alalla, mistä on osoituksena tapaus, jossa joitakin Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen nykyisiä ja entisiä jäseniä oli osallistunut korruptiiviseen toimintaan Azerbaidžanin hyväksi;

Turvallisuus ja geopoliittiset haasteet

50. pitää myönteisenä Azerbaidžanin virallista tukea Ukrainan itsenäisyydelle, suvereniteetille ja alueelliselle koskemattomuudelle sekä Ukrainalle meneillään olevan sodan aikana annettua humanitaarista apua; on kuitenkin erittäin huolestunut Azerbaidžanin tasavallan ja Venäjän federaation liittolaisuutta koskevasta julistuksesta, joka allekirjoitettiin Moskovassa helmikuussa 2022; panee lisäksi merkille, että Azerbaidžan ei ole tukenut YK:n yleiskokouksessa äänestettyjä päätöslausemia, jotka koskevat Venäjän hyökkäyssotaa Ukrainaa vastaan, ja kehottaa Azerbaidžania varmistamaan, ettei Venäjän vastaisia pakotteita kierretä;
51. ilmaisee huolensa vakautta horjuttavista toimista ja terroriteoista Etelä-Kaukasiassa; tuomitsee jyrkästi kaikkinaisen terrorismin; pitää myönteisenä EU:n, sen jäsenvaltioiden ja Azerbaidžanin välistä turvallisuusyhteistyötä ja tukee täysin terrorisminvastaisen yhteistyön syventämistä entisestään; kehottaa vahvistamaan erityisesti yhteistyötä terrorismin, radikalisoitumisen ja islamististen ääriliikkeiden torjunnassa;
52. tuomitsee sen, että Azerbaidžanissa käytetään laajasti ja laittomasti NSO Groupin Pegasus-valvontaohjelmistoa ja rajoittavaa kyberturvallisuutta toimittajia, bloggaajia,

ihmisoikeuksien puolustajia, asianajajia ja poliitikkoja vastaan ja kehottaa Azerbaidžanin viranomaisia pidättäytymään niiden käytöstä; kehottaa lisäksi komissiota laatimaan uudelleen luettelon laittomista valvontaohjelmistoista ja päivittämään sitä jatkuvasti; kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita käyttämään tätä luetteloa, jotta voidaan varmistaa, että ihmisoikeuksia koskevaa huolellisuusvelvoitetta noudatetaan täysimääräisesti ja että eurooppalaisen valvontateknologian ja teknisen avun vienti ja tuonti jäsenvaltioihin, jotka aiheuttavat selvän oikeusvaltioperiaatteen kohdistuvan riskin, tutkitaan asianmukaisesti; kehottaa jälleen perustamaan EU:n kansalaislaboratorion, johon kuuluu toimittajia, ihmisoikeusasiantuntijoita ja haittaohjelmien käänteismallintamisen asiantuntijoita ja joka pyrkisi havaitsemaan ja paljastamaan ohjelmistojen laittoman käytön laittomiin valvontatarkoituksiin;

53. muistuttaa Azerbaidžanin monenvälisissä järjestöissä hoitamasta tärkeästä koordinoitutehtävästä covid-19-pandemian torjunnassa;
54. tuomitsee jyrkästi aggressiivisiin skenaarioihin perustuvat Iranin sotilasharjoitukset Azerbaidžanin ja Iranin rajalla; kehottaa Iranin islamilaista tasavaltaa lopettamaan provokaatiot ja kunnioittamaan Azerbaidžanin alueellista koskemattomuutta ja suvereniteettia;

Energia, kauppa, ympäristö, taloudellinen yhteistyö ja yhteenliitettävyyt

55. toteaa, että Azerbaidžanin ja Euroopan välinen eteläinen kaasukäytävä on saatu valmiiksi ja että kaasua toimitettiin ensimmäisen kerran joulukuussa 2020; toteaa, että Azerbaidžanilla on strateginen rooli fossiilisiin polttoaineisiin perustuvan energian toimittajana EU:lle, ja pitää myönteisenä sen halukkuutta edistää entistä enemmän Euroopan vihreän kehityksen ohjelman mukaisia EU:n tavoitteita, jotka koskevat energian toimitusvarmuutta, energihuollon monipuolistamista sekä ilmastoneutraaliutta; pitää valitettavana, että Azerbaidžanin kunnianhimoisia pyrkimyksiä olla strateginen energiakumppani ei tueta vastaavilla demokraattisiin uudistuksiin sekä perusvapauksien ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen tähtäävillä pyrkimyksillä; kehottaa komissiota tukemaan kansainvälisten kumppaneiden ulkomaisia investointeja, joilla pyritään lisäämään yhteyksiä EU:n ja Azerbaidžanin välillä; kehottaa komissiota takaamaan, ettei EU:n ulkopuolisista maista voida tuoda peiteltysti EU:n pakotteiden alaista venäläistä kaasua; kehottaa Azerbaidžania toteuttamaan uudistuksia maan kansainvälisten sitoumusten mukaisesti;
56. panee merkille EU:n ja Azerbaidžanin välisen strategista kumppanuutta energia-alalla koskevan uuden yhteisymmärryspöytäkirjan, jonka presidentti Alijev ja komission puheenjohtaja von der Leyen allekirjoittivat Bakussa 18. heinäkuuta 2022 ja jolla luodaan perusta tulevalle vihreää energiaa koskevalle yhteistyölle ja johon sisältyy sitoumus kaksinkertaistaa eteläisen kaasukäytävän kapasiteetti siten, että EU:hun voidaan toimittaa vuosittain vähintään 20 miljardia kuutiometriä kaasua vuoteen 2027 mennessä; pitää kuitenkin valitettavana, että yhteisymmärryspöytäkirjassa keskitytään ainoastaan energia-alan yhteistyöhön eikä siihen sovelleta mitään ehtoja; suhtautuu myönteisesti Azerbaidžanin osallistumiseen EU4Energy-ohjelmaan ja kehottaa Azerbaidžania parantamaan energiatehokkuutta;

57. korostaa Azerbaidžanin potentiaalia uusiutuvan energian, erityisesti merituulivoiman ja vihreän vedyn, tuottajana ja tulevana viejänä ja kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita laajentamaan EU:n ja Azerbaidžanin yhteistyötä tällä alalla, jotta tuetaan Azerbaidžanin pyrkimyksiä siirtyä öljyn ja maakaasun toimittamisesta merkittäväksi uusiutuvaa energiaa tuottavaksi kumppaniksi EU:lle; korostaa, että fossiilisten polttoaineiden käyttö vain pahentaa nykyistä ilmastohätätilaa, jossa elämme; korostaa, että EU:n olisi investoitava uusiutuvaan energiaan toteuttaakseen ilmastolupauksensa; kehottaa Azerbaidžanin viranomaisia toteuttamaan ratkaisevia toimia uusiutuvien energialähteiden kehittämisen nopeuttamiseksi ja energiatehokkuuden parantamiseksi;
58. kehottaa Azerbaidžania vahvistamaan edelleen sitoutumistaan ilmastonmuutoksen torjuntaan ja ympäristönsuojeluun; kannustaa Azerbaidžania nostamaan kansallisesti määritellyn panoksensa mukaisia päästövähennystavoitteitaan ja sitoutumaan vakavasti päästöjen vähentämiseen;
59. panee merkille, että uutta kattavaa EU:n ja Azerbaidžanin kahdenvälistä sopimusta koskevissa neuvotteluissa on edistytty, ja kehottaa neuvotteluosapuolia harkitsemaan muuta kuin energia-alaa koskevaa tiiviimpää yhteistyötä uudessa sopimuksessa; vaatii, että ihmisoikeudet, oikeusvaltioperiaate, demokratia ja hyvä hallintotapa on asetettava etusijalle; kannustaa lisäämään EU:n ja Azerbaidžanin välillä parlamenttien välistä yhteistyötä ja laatimaan laajan asialistan molempia osapuolia kiinnostavista kysymyksistä; korostaa, että hyvä hallintotapa ja kansainvälisen oikeuden ja normien kunnioittaminen ovat ensiarvoisen tärkeitä, jotta voidaan saavuttaa kestävä rauha Azerbaidžanin naapureiden kanssa ja ympäröivällä alueella;
60. pitää myönteisinä EU:n ja Azerbaidžanin välisiä merkittäviä kauppavirtoja ja EU:n suuria investointeja Azerbaidžaniin; korostaa, että itäistä kumppanuutta koskevan talous- ja investointisuunnitelman puitteissa voitaisiin mobilisoida dynaamisen ja muutoskestävän talouden rakentamiseen jopa 2 miljardia euroa lisäinvestointeja, joilla tuotetaan konkreettista hyötyä Azerbaidžanin kansalle ja tuetaan maan talouden vihreää ja digitaalista siirtymää; kehottaa EU:ta tukemaan edelleen Azerbaidžanin alueellista kehitystä, mukaan lukien maaseudun kehittäminen, maatalous ja elintarviketurvallisuus, ja suhtautuu myönteisesti lippulaivahankkeisiin, joilla pyritään tukemaan Azerbaidžanin talouden kestävyyttä ja selviytymiskykyä; panee merkille mahdollisuudet tehdä jatkossa yhteistyötä eurooppalaisten yritysten ja sijoittajien kanssa Azerbaidžanin kunnostus- ja jälleenrakennushankkeiden yhteydessä;
61. pitää valitettavana, että Azerbaidžan on edistynyt vain vähän lapsityön, seksuaalisen hyväksikäytön ja pakkokerjäämisen pahimpien muotojen poistamisessa;
62. toteaa, että alueellisten liikenne- ja viestintäyhteyksien vapauttaminen tarjoaa merkittävän mahdollisuuden Etelä-Kaukasian sosioekonomiselle kehitykselle; painottaa, että tämä on tehtävä kunnioittaen alueen kaikkien maiden suvereniteettia ja noudattaen vastavuoroisuusperiaatetta; korostaa, että osana marraskuun 2020 kolmenvälistä tulitaukosopimusta Armenia ja Azerbaidžan sopivat yhteyksien vapauttamisesta Azerbaidžanin läntisten alueiden ja Nahitševanin autonomisen tasavallan välillä ja siitä, että turvataan Armenian ja Vuoristo-Karabahin väliset yhteydet;

63. suhtautuu myönteisesti aloitteeseen perustaa uusi Azerbaidžanin, Georgian ja Armenian alueellinen foorumi ja kehottaa EU:ta tukemaan sitä rauhan, turvallisuuden ja vaurauden edistämiseksi alueella;
64. toteaa, että Azerbaidžanilla on strateginen maantieteellinen asema mahdollisena väylänä Euroopan ja Keski-Aasian ja kauempanakin sijaitsevien maiden välillä niin kutsutussa keskikäytävässä, joka edellyttää EU:n investointeja ja rahoitusta sen täysipainoisen toiminnan varmistamiseksi; korostaa, että niin kutsutun keskikäytävän merkitys voi olla tärkeä, kun etsitään vaihtoehtoja Venäjän kautta kulkeville kaupallisille reiteille;
65. kehottaa siksi EU:ta tukemaan Azerbaidžania ja sen naapurimaita niiden pyrkimyksissä luoda Kaspianmeren ja Kaukasian välisiä yhteyksiä ja pitämään yllä läheisiä yhteyksiä Azerbaidžaniin ja Keski-Aasian maihin, jotta voidaan kehittää Euroopan, Etelä-Kaukasian ja Keski-Aasian välisiä yhteyksiä koskevia hankkeita; pyytää etenemään päättäväisesti Kaspianmeren alueen kaasuputken rakentamista koskevan tutkimuksen suorittamisessa, sillä se parantaisi energihuollon luotettavuutta ja monipuolistaisi kaasun toimittajia, lähteitä ja reittejä kohti Euroopan unionia ilman läpikulkua Venäjän alueen kautta; kehottaa komissiota tehostamaan kahdenvälisiä neuvotteluja liikennettä käsittelevän korkean tason vuoropuhelun puitteissa;
66. kehottaa Azerbaidžanin hallitusta hyödyntämään paremmin itäisen kumppanuuden puitteissa käytettävissä olevia ohjelmia ja hankkeita, erityisesti niitä, joilla edistetään EU:n ja Azerbaidžanin välisiä ihmisten välisiä yhteyksiä, kuten matkailun helpottamista ja akateemista vaihtoa;
- o
- o o
67. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle ja Azerbaidžanin hallitukselle.

**TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ
ASIESTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA**

Hyväksytty (pvä)	9.2.2023
Lopullisen äänestyksen tulos	+ : 50 - : 6 0 : 4
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Alexander Alexandrov Yordanov, François Alfonsi, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Anna Bonfrisco, Reinhard Bütikofer, Fabio Massimo Castaldo, Susanna Ceccardi, Włodzimierz Cimoszewicz, Michael Gahler, Kinga Gál, Raphaël Glucksmann, Sandra Kalniete, Dietmar Köster, Ilhan Kyuchyuk, David Lega, Nathalie Loiseau, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Lukas Mandl, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Matjaž Nemeč, Gheorghe-Vlad Nistor, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder, Radosław Sikorski, Jordi Solé, Dominik Tarczyński, Hermann Tertsch, Harald Vilimsky, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Salima Yenbou, Željana Zovko
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Attila Ara-Kovács, Malik Azmani, Vladimír Bilčík, Dacian Cioloș, Rasa Juknevičienė, Andrey Kovatchev, Georgios Kyrtos, Erik Marquardt, Hannah Neumann, Juozas Olekas, Bert-Jan Ruissen
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (209 art. 7 kohta)	Theresa Bielowski, Eero Heinäluoma, Gilles Lebreton, Javier Moreno Sánchez, Janina Ochojska, Samira Rafaela

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ
ASIESTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA**

50	+
ECR	Bert-Jan Ruissen
ID	Anna Bonfrisco, Susanna Ceccardi
RENEW	Petras Auštrevičius, Dacian Cioloș, Georgios Kyrtos, Ilhan Kyuchyuk, Samira Rafaela
S&D	Attila Ara-Kovács, Theresa Bielowski, Włodzimierz Cimoszewicz, Raphaël Glucksmann, Eero Heinäluoma, Dietmar Köster, Sven Mikser, Javier Moreno Sánchez, Matjaž Nemeč, Juozas Olekas, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Thijs Reuten, Isabel Santos, Andreas Schieder, Nacho Sánchez Amor
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Vladimír Bilčík, Traian Băsescu, Michael Gahler, Rasa Juknevičienė, Sandra Kalniete, Andrey Kovatchev, David Lega, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Lukas Mandl, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Gheorghe-Vlad Nistor, Janina Ochojska, Radosław Sikorski, Isabel Wiseler-Lima, Željana Zovko
Verts/ALE	François Alfonsi, Reinhard Bütikofer, Erik Marquardt, Hannah Neumann, Jordi Solé, Thomas Waitz, Viola von Cramon-Taubadel

6	-
ID	Gilles Lebreton, Harald Vilimsky
NI	Kinga Gál
RENEW	Malik Azmani, Nathalie Loiseau, Salima Yenbou

4	0
ECR	Dominik Tarczyński, Hermann Tertsch, Charlie Weimers
NI	Fabio Massimo Castaldo

Symbolien selitys:

+ : puolesta

- : vastaan

0 : tyhjää